

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Novobácsky Sándor*

Cím: *A pesti diáknegyed*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bp.

(Hely)

1942 XII. 2.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

371.88

Hely

Idő

"1942

Személy

Helyszá

A pesti diáknegyedben

Az Orvosi klinikákról öszönlik kifele az ifjuság. Mindenfelől diákok, diáklányok jönnek a szemünkbe, táskával a hónuk alatt, karonfogva, vidáman beszélgetve sietnek haza vagy komoly beszélgetésbe merülve álldogálnak a villamosmegállónál.

A Köztelek-utca tájékán, Innen is, onnan is fiatal emberek és fiatal lányok egész serege rajzik errefelé. Kék sapkák, zöld sapkák, bordó sapkák, fekete komoly Turul sapkák tarka kavargása elegyedik színes női kabátok sokaságával. Mintha egész más világ volna errefelé. A magyar Quartier Latin csodálatos világa nyílik ki előttünk, az ifjuság regényes birodalmában vagyunk, s minden valószínűség szerint a tudomány bölcsőjénél állunk, hiszen innen indultak ki a magyar tudósok, írók, költők legnagyobbja. Itt töltötték ifju, keserves napjaikat a nagy magyar orvosok, zeneészek, művészek. Az egyetemi évek néha vidám, néha szomorú, de minden esetre nehéz éveit itt vonultak el ezer meg ezer nagy magyar feje fölött.

Egyszer csak feltűnik előttünk a Collegium Medicum komor homlokzata. Az egyik ajtón tábla: Mensa Academica. A diákok hosszú sora tódul befelé hangosan nevetve, szem-melláthatólag örülve a nap legboldogabb órájának, a fiatal fiúk egészséges éhsége tükröződik az arcukon. A kivüállókké lelkét megfogja ennek az érdekes életnek a vágya. Tanulni, dolgozni, kutatni egy-egy kedves község körében élni, függetlenül.

Csendes érdeklődéssel én is belépek a kapun. A forgóajtó egyik fülkéje egy asztal elé sodor, ahol fehérköpenyes fiatal emberek osztogatják a kenyert az éhes fiatalságnak. Éhesek, ezt abból is gondolom, mert előttem egy magas szőke fiú meg sem várta, hogy leüljön az asztalhoz, egyből lenyelte kenyéradagja felét. Halkan megkérdezem a kenyérosztogatót:

— Kérem szépen, mibe kerül itt egy ebéd?

A fiatal ember a beavatottak lenéző mosolyával mondja:

— Kolléga ur, nem jár ide?

— Kolléga ur! — hiszen akkor ez is épp olyan diák, mint akik az asztaloknál ülnek. Most már bátrabban esem neki a kérdésekkel s rövid idő alatt sok mindent megtudok. Ezek a fehérköpenyes fiúk mind szegénysorsu egyetemisták, akik kosztért és kevés fizetésért kiszolgálják kollégáikat. A Menzát az egyetem tartja fenn és a diákok egy pengőtől negyven fillérig kaphatnak ebédet, vizsgálják minősége szerint.

Körülnézek... Két hosszú sorban asztalok húzódnak végig a falak mentén, rajtuk négy tányér, pohár, evőeszköz. A másik teremben lányok ülnek, ott is ugyanez a kép fogad.

Már minden asztal foglalt. Itt-ott még felhangzik egy-egy kiáltás:

— Uraim, itt egy hely szabad! Itt két hely üres!

Első pillantásra be kell látnom, hogy a köztudatba megint másként ment át valami, mint amilyen az a valóságban. A menza nem sötét odú, hol az ágrólszakadt diákoknak, valami szeszű levestel és főzelékkel tö-

mik be a száját. A menza egészséges, tiszta hely, ahol épp úgy ehet a divatosruhájú medikus, mint a koldusszegény, foltosnadrágu bölcsész... — csak éppen az egyik valamikéivel többet fizet, a másik kevesebbet.

— Mi lesz ma az ebéd? — kérdem a mellettem álló fehérköpenyes medikusától. — (Medikus voltát már a halálfejes jelvény árulja el, amely fehér köpenyén diszeleg.)

— Nézze meg az étlapot, kolléga ur! — mondja udvariasan.

— Étlap! Erre nem is számítottam. — Husleves, vagdalt hus, tökfőzelék, gyümölcs — hirdetik a géppel irt sorok.

Már hozzák is a levest. Serény kezek nyulnak a levesescsészék felé, udvariasan átadogatják egymásnak, vizsgálataznak az üres csészéket, megtöltik egymás poharát vízzel — kedves szellem uralkodik itt. Ahol még nem járt a leveskiszolgáló, könyvek kerülnek elő. Messze virítanak az aranysárga betűk: Gyógyszertan. Másutt egy komoly szemüveges fiú valami francia lexikont forgat. Itt-ott zöld sportujság is felvillan s a mellettem álló fiatal ember felvilágosít, hogy ezek többnyire jogászok.

Lassan elfogy az ebéd... a fogások megtisztulnak a kabátoktól, kalapoktól, sapkáktól; most olyanok, mint az őszi fák csupasz ágai. Egyre kevesebben lesznek a teremben. Végül már csak én állok itt, s a serényen dolgozó kiszolgáló diákok szedik le az asztalokat, hogy utolsónak üljének le a gőzölgő leves mellé.

A szemközti falról kereszt néz rám. Krisztus talán sehol sem lehet énnyre itthon — ötlök eszembe — s a sze-

retetre gondolok, amellyel a mai világban annyit dobálóznak az üresfejű szónokok. De nem sok időm van tőprengezni. Egy fiatal ember csörgeti felém a kulcsot:

— Kolléga ur! Zárjuk az ajtót! — mondja mosolyogva.

Kilépek a borus délutánba s miközben lassan a megálló felé ballagok, valahogy az az érzésem támad, hogy sokat láttam. Ez a kép hiányzott az én Budapestemből. De talán sokaké-ból...

Novobácsky Sándor.